

Förslag till vägledning om tillämpning av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten inom tillsynsarbetet; Remissvar Dnr 190-2850-10 Rv

Svensk Vattenkraftsförening (SVAF) lämnar följande synpunkter på Naturvårdsverkets PM från den 17 december 2010 omkring vägledning om tillämpning av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten inom tillsynsarbetet.

Allmänt

SVAF kan först och främst notera att Naturvårdsverket numera har en mer nyanserad bedömning av det rättsliga läget av miljökvalitetsnormerna (MKN) än tidigare. Det finns ändå fortfarande en del synpunkter att framförs från SVAF:s sida. Förslaget till vägledning känns väldigt rörigt och det är ibland svårt att utläsa om verket avser gränsvärdesnormer eller målsättningsnormer. Rågångarna mellan betydelsen av de olika normerna anser SVAF vara klara men i vägledningen flyter de samman och blir därför ogripbara.

Under rubriken sammanfattning

Naturvårdsverket har rätt i att vattenkvaliteten numera är mera detaljerat beskriven, men fel när den tolkningen kan göras att normerna generellt är rättsligt bindande. Bindande är de bara vad gäller den vattenkvalitet som berörs av förorenande ämnen. Samma felaktiga beskrivning av vattenkvaliteten finns också under punkt 8.1 i förslaget (sid 15 sista stycket).

I förslaget har Naturvårdsverket skrivit att MKN inte ger någon styrning för den enskilde, bara först efter det att de i flera steg omvandlats till olika former av krav. Enligt SVAF:s uppfattning kan det bara bli styrande för den enskilde först när det har blivit omvandlat till rättsligt bindande krav.

SVAF menar att det inte framgår någonstans att vissa normer för fisk- och musselvatten skall ses som gränsvärdesnormer. Av Naturvårdsverkets sammanfattning i 1:a stycket sid 2 kan man få intrycket av att det skulle vara antalet fisk och musslor som utgör en norm. EU direktiven för fisk- och musselvatten föreskriver att föroreningar skall upphöra så att fisken kan leva.

Naturvårdsverket skriver att *Verksamhetsutövaren har ett ansvar att ta fram underlag för sin verksamhet*. SVAF menar att verksamhetsutövarens ansvar ligger i att ta fram underlag för verksamhetens miljökonsekvenser inom rimliga gränder.

Utgångspunkten vid tillsynen bör vara att verksamhetsutövaren enbart skall vidta sådana åtgärder som behövs för att orsaka så lite skada eller olägenhet som möjligt i den mån det bedöms vara rimligt vid avvägning enligt 2 kap 7§ första stycket i MB. Om det är fråga om bindande miljö kvalitetsnormer kan kraven ställas högre.

I sista stycket under sammanfattningen skriver Naturvårdsverket att *Normerna behöver tillämpas redan nu*. Det är felaktigt enligt SVAF eftersom det råder ett omstritt och oklart rättsläge, vilket även framgår av punkten 8.7.

Syfte och avgränsningar

SVAF anser att det bör framgå att miljö kvalitetsnormsregeln enbart kan vara relevanta vid tillståndsprövningar

SVAF känner inte igen påståendet att tillsynen är ett styrmedel som ofta anges i åtgärdsprogrammen. Det bör här noteras att lite längre ner i vägledningen står att *Det saknas än så länge vägledande praxis kring tillämpningen av miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten*.

Relevanta regler

Strängare krav kan enbart ställas om det behövs för att följa en gränsvärdesnorm och gäller inte andra miljö kvalitetsnormer. Andra normer ska inte beaktas särskilt utan endast inom ramen för de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB, däri inkluderas 2 kap 7 § första stycket.

Miljö kvalitetsnormernas roll och rättsverkan

Det som skrivs i femte stycket under 6.2 blir inte rätt eftersom 5 kap 3 § MB inte anger att alla miljö kvalitetsnormer har bindande karaktär. Detta stycket bör därför utgå. Rättsläget om normernas bundenhet är mer korrekt beskrivna i de två följande styckena. Det bör dock anmärkas att tillsynsmyndigheten kan behöva använda reglerna om MKN i varje enskilt fall. Det är inte ett måste att reglerna skall användas.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Beskrivningen av implementeringen av Ramvattendirektivet är missvisande. Miljömålen i Ramvattendirektivet är miljömål med undantag för kraven på normer för förorenade ämnen. Ramvattendirektivets miljömål är därför jämförbara med de av riksdagen antagna nationella miljömålen och bindande såsom mål men inte som normer. Implementeringen av Ramvattendirektivet har dock varit otydlig. Begreppet miljökvalitetsnormer i Vattenförvaltningsförordningens kapitel 4 finns bara som en rubrik. I kapitlets förordningstext talas det bara om "kvalitetskrav" och numera har det även i 4 kap. 6 § preciserats att vattenmyndighetens uppgift är att fastställa "kvalitetskrav", inte miljökvalitetsnormer.

När det i den fortsatta redogörelsen under 7.1 talas om miljökvalitetsnormer (sid 11) borde det istället stå "kvalitetskrav".

Ickeförsämringskravet har inte fastställts som någon norm och behöver alltså inte beaktas särskilt enligt 2 kap. 7 § andra och tredje styckena miljöbalken. Men detta gäller även de kvalitetskrav i övrigt som vattenmyndigheterna har fastställt (utom krav som har med förorenade ämnen att göra) oaktat att vattenmyndigheterna kallat kraven miljökvalitetsnormer.

Naturvårdsverket anser rättsläget beträffande ickeförsämringskravet var oklart och åberopar för detta ett uttalande av miljöbalkskommittén i SOU 2005:59 (sid 84) nämligen att ickeförsämringskravet är absolut. Det bör då observeras att vad kommittén uttalat inte föranledde något förslag om särskilt beaktande av icke-försämringskravet vid prövning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken, när betänkandet behandlades i departementet.

Falun den 14 februari 2011
Svensk Vattenkraftförening

Walter Johansson
Vice Ordförande